

ХУЛОСАИ

шурои диссертатсионии 6D.КОА-102 дар назди МДТ «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав» аз рӯи диссертатсия барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа PhD, доктор аз рӯи ихтисоси 6D011200 – Кимиё, (6D011202 – Назария ва технологияи таълими химия (таҳсилоти касбӣ))

Парвандаи аттестатсионии №

Қарори шурои диссертатсионӣ аз 06.06.2026, протоколи №2 барои сазовор донишгари Хусайнова Ҳамроз Меҳрубона, шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба дараҷаи илмӣ доктори фалсафа PhD, доктор аз рӯи ихтисоси 6D011200 – Кимиё, (6D011202 – Назария ва технологияи таълими химия (таҳсилоти касбӣ))

Диссертатсияи Хусайнова Ҳамроз Меҳрубона дар мавзӯи «Асосҳои методи ташаккули салоҳияти мустақилияти донишҷӯён ҳангоми омӯзиши фанҳои табиатшиносӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ», барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа PhD, доктор аз рӯи ихтисоси 6D011200 – Кимиё, (6D011202 – Назария ва технологияи таълими химия (таҳсилоти касбӣ)), дар ҷаласаи шурои диссертатсионии 6D.КОА-102-и назди МДТ «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав» (воқеъ дар суроғи 735140, шаҳри Бохтар, кӯчаи Айнӣ, 67; фармоиши Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31.10.2025, таҳти №423/шд), 28-уми март соли 2026 суратмаҷлиси №1 ба ҳимоя қабул карда шуд.

Довталаби дараҷаи илмӣ Хусайнова Ҳамроз Меҳрубона 2-юми явари соли 1998 дар ноҳияи Москва ҳозира Мир Саид Алӣ Ҳамадонӣ таваллуд шудааст. Ӯ таҳсилоти миёнаро (солҳои 2005 - 2015) дар МТМУ №9- ҷ/д Саидкул Турдиеви ноҳияи Москва ҳозира Мир Саид Алӣ Ҳамадонӣ гирифтааст. Аз 2015 таҳсилро дар Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав аз рӯи ихтисоси химия ва биология, идома дода, соли 2020 Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусравро аз рӯи ихтисоси химия-биология хатм кардааст. Соли 2022 зинаи магистратураи Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусравро аз рӯи ихтисоси дараҷаи илмӣ химия хатм кардааст. Соли 2025 зинаи докторантураи Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусравро аз рӯи ихтисоси 6D011200 – Кимиё (6D011202 – Назария ва технологияи таълими химия (таҳсилоти касбӣ)) бо баҳои хуб хатм кардааст.

Хусайнова Ҳамроз Меҳрубоновна аз соли 2022 унвонҷӯи кафедраи методикаи таълими фанҳои табиатшиносии Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав буда, айна ҳол дар кафедраи фанҳои табиатшиносии Коллеҷи омӯзгории МДТ «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав» ба ҳайси омӯзгор фаъолият менамояд.

Диссертатсия дар кафедраи методикаи таълими фанҳои табиатшиносии Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав омода гардидааст.

Роҳбари илмӣ: Хайрзода Ашурали Гургак - доктори илмҳои педагогӣ, дотсенти кафедраи химияи умумӣ ва ғайриорганикии Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав мебошад.

Муқарризони расмӣ: Рачабов Умаралӣ, доктори илмҳои химия, профессори кафедраи химияи фармасевтӣ ва захршиносии Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино ва **Давлатмуродзода Мирзомурод**, номзади илмҳои педагогӣ, мудири кафедраи химияи умумӣ ва методикаи таълими он, Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ.

Муассисаи тақриздиханда – МДТ «Донишгоҳи давлатии Данғара», ба диссертатсияи Хусайнова Ҳ.М., бо имзои раиси чаласа, номзади илмҳои химия дотсенти кафедраи химияи умумӣ Рачабов Сайдалӣ Файзалиевич, ташхисгар, номзади илмҳои педагогӣ, дотсент Ғафурова Дилором Ҷаборовна ва котиби чаласа, н.и.т., мудири кафедраи химияи умумӣ Абуалии Элмурод омода гардида, бо имзои ректори донишгоҳ д.и.и., профессор Хайрзода Шукрулло Курбоналӣ аз 11-уми майи соли 2026 тасдиқ шудааст. Мазмуни тақриз мусбат мебошад. Дар он мутобиқати муҳтавои диссертатсия ба соҳаи илми эълоншуда, саҳми илмии довталаб дар ҳалли масъалаҳои илмӣ, навгонии илмии диссертатсия, моҳияти илмӣ-назариявӣ ва амалии он, инчунин мутобиқати таҳассуси илмии довталаб ба дараҷаи илмӣ зикр гардидааст. Муассисаи пешбар қайд намудааст, ки диссертатсияи номзадии Хусайнова Ҳамроз Меҳрубоновна дар мавзӯи «Асосҳои методи ташаккули салоҳияти мустақилияти донишҷӯён хангоми омӯзиши фанҳои табиатшиносӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ» ба талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти №267, бо тағйири иловаҳо аз 26-июни соли 2023, №295) ҷавобгӯ буда, дар маҷмӯъ, метавон ибраз намуд, ки довталаб барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа PhD, доктор аз рӯи ихтисоси 6D011200 – Кимиё, (6D011202 – Назария ва технологияи таълими химия (таҳсилоти касбӣ), сазовор мебошад.

Довталаби дараҷаи илмӣ 14 интишороти илмӣ нашр намудааст, ки ҳамаашон мавзӯи диссертатсияро фарогир мебошанд. Дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон 7 мақола ба нашр расонидааст.

ФЕҲРИСТИ ИНТИШОРОТИ ИЛМИИ ДОВТАЛАБИ ДАРЁФТИ ДАРАҶАИ ИЛМӢ

1. Мақолаҳои дар маҷаллаҳо (нашрияҳо)-и тақризшавандаи тавсиянамудаи ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон интишорёфта:

[1-М]. Хусайнова, Ҳ. М. Тадриси фанни химия бо истифода аз салоҳиятҳои асосӣ / [Матн] А. Г. Хайрзода, Ҳ. М. Хусайнова, М. М. Гулов // Паёми Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав. – 2023. – №1/3.(113 – С. 115-120. – ISSN 2663-5534.

[2-М]. Хусайнова, Ҳ. М. Ташаккули салоҳияти маърифати экологии донишҷӯён ҳангоми тадриси фанҳои табиатшиносӣ [Матн] / Ҳ.М. Хусайнова, А. Г. Хайрзода, М. М. Гулов // Паёми Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ – 2023.–№3(32).–С.194-201.–ISSN 2616-5260.

[3-М]. Хусайнова, Ҳ. М. Ташаккули салоҳиятҳо дар асоси робитаи байнифанӣ ҳангоми тадриси илмҳои табиатшиносӣ [Матн] / Ҳ. М. Хусайнова, А. Г. Хайрзода // Паёми Донишгоҳи давлатии Данғара – 2023. – №3/(25). – С. 163-170. – ISSN 2410-4221.

[4-М]. Хусайнова, Ҳ. М. Баланд бардоштани қобилияти эҷодии муҳассилин бо истифода аз раванди салоҳиятнокӣ дар коллеҷҳои омӯзгорӣ [Матн] / М.С. Қувватзода, Ҳ. М. Хусайнова // Паёми Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав. – 2025. – №1/3.(137 – С. 421-424. – ISSN 2663-5534.

[5-М]. Хусайнова, Ҳ. М. Нақши презентатсияҳои мултимедиявӣ ҳангоми тадриси фанни химия дар коллеҷҳои омӯзгорӣ [Матн] / Ҳ. М. Хусайнова, М.С. Қувватзода // Паёми Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав. – 2025. – №1/3.(137 – С. 459-462. – ISSN 2663-5534.

[6-М]. Хусайнова, Ҳ.М. Аҳмияти лабораторияҳои виртуалӣ дар рушди таълими фанҳои табиӣ [Матн] / Д. Хусайнов, Ҳ. М. Хусайнова, А. Г. Хайрзода // Паёми Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав. – 2026. – №1-1.(143 – ISSN 2663-5534.

[7-М]. Хусайнова, Ҳ. М. Салоҳияти мустақилияти донишҷӯён ҳамчун омилҳои таъсиргузор ба баланд шудани сатҳи дониши онҳо [Матн] / Ҳ. М. Хусайнова // Паёми Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав. – 2026. – №1-1.(143 – ISSN 2663-5534.

б) Мақолаҳои дар дигар нашрияҳо нашршуда:

[8-М]. Хусайнова, Ҳ. М. Ташаккули салоҳияти маърифати экологии донишҷӯён ҳангоми тадриси фанҳои табиатшиносӣ [Матн] / Ҳ.М. Хусайнова, А. Г. Хайрзода // Конференсияи Ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ дар мавзӯи “Вазъи кунунӣ ва дурнамои таҳлили физико - химиявӣ” бахшида ба эълон гардидани

ҳадафи чоруми стратегӣ-саноатикунонии кишвар 15-16 март соли 2023 С. 337. ДДОТ ба номи С. Айнӣ.

[9-М]. **Ҳусайнова, Ҳ. М.** Технологияи таълими интерактивӣ ҳангоми тадриси фанҳои табиатшиносӣ [Матн] / **Ҳ. М. Ҳусайнова, А. Г. Хайрзода** // Конференсияи Ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ дар мавзӯи “Илмҳои техникӣ: мушкилот ва роҳҳои ҳалли он” 26 май соли 2023 С.161-167 ДДОТ ба номи С. Айнӣ.

[10-М]. **Ҳусайнова, Ҳ. М.** Нақши технологияҳои инноватсионӣ барои баланд бардоштани сифти таълиму тарбия дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбии омӯзгорӣ [Матн] / **Ҳ. М. Ҳусайнова, А.Г. Хайрзода** // Конференсияи Ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ дар мавзӯи “Илмҳои техникӣ: мушкилот ва роҳҳои ҳалли он” 26 май соли 2023 ДДОТ ба номи С. Айнӣ С. 297-300.

[11-М]. **Ҳусайнова, Ҳ. М.** Истифодаи андешаҳои илмии Абурайҳони Берунӣ ҳангоми тадриси фанҳои бунёдӣ [Матн] / **Ҳ. М. Ҳусайнова, А. Г. Хайрзода** // Конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ таҳти унвони «Нақши Абурайҳони Берунӣ дар рушди илмҳои риёзӣ ва табиӣ», бахшида ба пешвои 1050-солагии нобиғаи маъруфи форс-тоҷик ва «Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф» 19-20 май соли 2023. ДДБ ба номи Носири Хусрав С. 77-82.

[12-М]. **Ҳусайнова, Ҳ. М.** Ташаккули салоҳиятҳо дар дарсҳои химия [Матн] / **Ҳ. М. Ҳусайнова, М. М. Гулов** // Конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалии таҳти унвони “Проблемаи муосири рушди фанҳои табиатшиносӣ: дурнамо ва пешомадҳои он” (ш. Бохтар 4-5 ноябри соли 2021 С. 247-249).

[13-М]. **Ҳусайнова, Ҳ. М.** Тадқиқот оид ба самаранокии методологияи ташаккули салоҳиятҳои хонандагон ҳангоми омӯзиши пайваस्ताгӣҳои оксигендор дар курси химияи органикӣ [Матн] / **Ҳ. М. Ҳусайнова, С.П. Расулзода, С. Шамсуллоева** // Конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалии дар мавзӯи “Ҷуногунии биологӣ ва ҳамбастагии он бо аҳамияти озӯқаворӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон” бахшида ба элон гардидани солҳои 2020-2040 “Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф” 21-22 январи С. 40-44 Данғара-2022.

[14-М]. **Ҳусайнова, Ҳ. М.** Тадқиқи инноватсионӣ ва самаранокии ЗС дар дарсҳои химия [Матн] / **А. Г. Хайрзода, Ҳ. М. Ҳусайнова** // Конференсияи илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи «Тадқиқи технологияҳои муосири рақамӣ ва алгоритмҳои зеҳни сунъӣ дар таҳсил, илм ва истеҳсолот» бахшида ба элон гардидани солҳои 2025-2030 «Солҳои рушди иқтисоди рақамӣ ва инноватсия» ва «Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф» 19 декабри соли 2025 саҳ-357-359.

Ба унвонии шурои диссертатсионии 6D.KOA-102 тақризи зерини ғайрирасмӣ ба автореферати Хусайнова Ҳамроз Мерубоновна ворид шудаанд:

1. **Қурбонова М. З.** – н.и.х., дотсент мудири кафедраи усули таълими химияи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Тақризи мусбат аст.

2. **Раҳмонов Р. О.** – д.и.х., ҷонишини директор оид ба илм-и Институти кимиёи ба номи В.И. Никитини АМИД. Тақризи мусбат аст.

3. **Баҳодуров Ю.Ф.** – н.и.х., дотсенти кафедраи химияи ғайриорганикии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Тақризи мусбат арзёбӣ шудааст.

Муқарризон ва муассисаи пешбар бо дарназардошти муқаррароти бандҳои 67-70 ва 74-75-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти №267, бо тағйири иловаҳо аз 26.06.2023 №295), интихоб ва таъин гардидаанд. Интихоби муқарризони расмӣ ва муассисаи пешбар ба он асоснок мегардад, ки онҳо мутахассисони бевоситаи соҳаи педагогика буда, дар корҳои илмию таҳқиқотӣ фаъолона иштирок менамоянд ва дар ин самт асару мақолаҳои зиёде таълиф кардаанд, ки мазмуну муҳтавои онҳо ба мавзӯи диссертатсияи мазкур иртибот дорад.

Шурои диссертатсионӣ қайд мекунад, ки аз тарафи доктараби дарёфти дараҷаи илмӣ дар асоси иҷро кардани таҳқиқоти илмӣ масъалаҳои зерин мавриди таҳқиқ қарор гирифтаанд:

– муайян гардидани моҳияти салоҳияти мустақилият ҳамчун омили асосии ташаккули фаъолияти инфиродӣ-худомӯзии донишҷӯ дар зинаи таҳсилоти миёнаи касбӣ;

– нақши технологияҳои муосири иттилоотӣ дар баланд бардоштани ташаббускорӣ, худомӯзӣ ва худтакмилёбии донишҷӯён;

– мутобиқати салоҳияти мустақилият ба принципҳои асосии фаъолияти фардии касбӣ ва дидактикӣ;

– маҳорати ташкили фаъолияти мустақилонаи донишҷӯ дар муҳити омӯзиши муосир;

Аҳамияти назариявӣ таҳқиқот дар он аст, ки масъалаи муҳими илмӣ-амалӣ — ташаккули салоҳияти мустақилияти донишҷӯён ҳангоми омӯзиши фанҳои равияи табиатшиносӣ дар зинаи таҳсилоти миёнаи касбӣ — дар заминаи равишҳои муосири таълим, концепсияҳои педагогӣ ва психологӣ мавриди таҳқиқи амиқ қарор гирифтааст. Дар чараёни таҳқиқот:

• вазифа, моҳият, сохтор, қонуниятҳо ва принципҳои ташаккули салоҳияти мазкур муайян ва таҳлил гардиданд;

• унсурҳои асосии назариявӣ ва методологии ин раванд коркард ва дар амал татбиқ шуданд;

• меъёрҳо ва нишондиҳандаҳои фаъолнокии донишҷӯён дар ҷараёни санҷишӣ - озмоишӣ пешниҳод гардиданд;

• амсила ва технологияи ташкили бонизоми асосҳои методӣ таҳия шуда, барои рушди қобилияти эҷодии донишҷӯён истифода гардид, ифода меёбад.

Дарачаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот бо нишондоду далелнокии методологии муқаррароти аввалияи назариявӣ; мантиқӣ илман асоснокшудаи таҳқиқи масъала; интиҳоби методҳои ба предмет, мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот муносиб, давомнокии таҳқиқи таҷрибавию озмоишӣ; таҳлили омории маълумоте, ки аз рӯйи натиҷаи ҷавобҳои иштирокчиён дар рафти таҳқиқот ба даст омадаанд, таъмин мегардад.

Саҳми шахсии докталаби дарёфти дарачаи илмӣ дар таҳқиқот дар коркарди паҳлуҳои муҳимми проблемаи таҳқиқ, таҳлил ва омӯзиши таҷрибаи ташаккули салоҳияти мустақилияти донишҷӯён, ҳангоми омӯзиши фанҳои равияи табиатшиносӣ, мурағаб намудани нақшаи барномаи таҳқиқот ва корҳои таҷрибавию озмоишӣ, таҳияи мақолаҳои илмӣ, санҷиши қаблӣ ва бонизоми омӯзишу парвариши донишҷӯён, баргузори таҷрибаи озмоиши амсилаи таҳияшуда, таҳияи тавсияи пешниҳодҳо оид ба механизмҳои татбиқи самараноки методикаи ташаккули салоҳияти мустақилияти донишҷӯён ҳангоми омӯзонидани фанҳои табиатшиносӣ ва коркарди омории маълумот, таҳлил ва муқоисаи натиҷаҳои таҳқиқот арзёбӣ мегардад.

Дар ҷаласаи шурои диссертатсионӣ аз санаи 6-уми июни соли 2026 оид ба сазовор донишани Хусайнова Ҳамроз Меҳрубоновна бо дарачаи илмӣ доктори фалсафа PhD, доктор аз рӯйи ихтисоси 6D011200 – Кимиё, (6D011202 – Назария ва технологияи таълими химия (таҳсилоти касбӣ), қарор қабул карда шуд.

Ҳангоми гузаронидани овоздиҳии пинҳонӣ дар шурои диссертатсионӣ 16 нафар иштирок доштанд, аз ҷумла 10 нафар докторони илм 5 нафар мутахассисон аз рӯйи ихтисоси диссертатсияи баррасишаванда. Аз 16 нафар иштирокдоштагон дар ҷаласа, ки ба шуро шомил буданд, овоз доданд: тарафдор -16 нафар, муқобил -нест, бюллетенҳои безътибор -нест.

Раиси шурои диссертатсионӣ
Котиби илмӣ
шурои диссертатсионӣ
6-уми июни соли 2026

Холназаров С.

Холзода М.Ч.

